

IX. međunarodni kongres veterinara za ovce, Harrogate, Velika Britanija

Antun Kostelić

U slikovitom engleskom gradiću Harrogate je od 22. do 26. svibnja 2017. godine održan IX. međunarodni kongres veterinarara za ovce. Prvi je Kongres organiziran na inicijativu veterinarara iz Velike Britanije, Novog Zelanda i Australije daleke 1985. godine. Od tada se Kongresi održavaju svake četiri godine u drugoj državi. Kongres u Harrogateu organizirali su Međunarodna udruga veterinarara za ovce (International Sheep Veterinary Association) i Udruženje veterinarara za ovce (Sheep Veterinary Society) pri Udruzi veterinarara Velike Britanije (British Veterinary Association). Na jednom su mjestu znanstvenici, stručnjaci, terenski veterinarari i uzgajivači putem predavanja i rasprava izmjenjivali praktična iskustva, ali i nova znanstvena dostignuća iz različitih područja vezanih uz zdravlje stada i bolesti ovaca. Koliko se pozornosti posvećuje bolestima ovaca govori činjenica da Udruženje veterinarara za ovce Velike Britanije ima 560 članova. Važno je naglasiti da su na Kongresu sudjelovali i studenti veterinarske medicine iz različitih država. Održane su i radionice za terenske veterinare vezane uz nove pristupe dijagnostici i liječenju bolesti ovaca i koza. Iako su na prvim Kongresima teme bile isključivo vezane uz ovce javio se interes i za uključivanjem problematike zdravlja koza s obzirom da imaju brojne zajedničke bolesti, a vrlo često se zajedno i uzgajaju.

Tijekom pet dana održano je 360 predavanja i radionica te prikazano 105 postera. Na Kongresu je sudjelovalo 700 veterinarara iz 50 država svijeta, a po prvi put je i Hrvatska imala svog predstavnika.

Nakon uvodnog izlaganja započet je rad po sekcijama tako da su se istovremeno održavala izlaganja u pet dvorana od 9 do 17 sati. Zbog velikog broja radova predavanja su trajala 8 minuta kako bi se omogućilo prezentiranje što većeg broja tema. Tijekom Kongresa organizirana je izložba fotografija vezanih uz ovce uz kratki opis fotografije. Hrvatsku je prezentirala fotografija ovaca na Pagu uz kratki opis uzgoja i proizvodnje sira. Izloženo je 350 fotografija iz cijelog svijeta vezanih uz ovce i koze. Prihodi od prodaje fotografija namijenjeni su u dobrotvorne svrhe za edukaciju uzgajivača ovaca u nerazvijenim zemljama.

Profesorica Julie Fitzpatrick ravnateljica Moredun Research Instituta

Slika 1. Otvaranje kongresa - John A. Smart predsjednik ISVA

Dr. sc. Antun KOSTELIĆ, dr. med. vet., izvanredni profesor, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

iz Edinburga (Škotska) održala je uvodno predavanje o trendovima u veterinarskoj medicini vezanim uz zdravlje ovaca s posebnim osvrtom na zarazne i parazitske bolesti. Posebno zanimljiv je bio dio predavanja o novim metodama kontrole i suzbijanja parazitoza ovaca s osvrtom na kontrolu invazija *Hemonchusom contortusom* parazitom koji prouzroči velike štete u populaciji janjadi u Australiji i na Novom Zelandu. Temeljem brojnih zahtjeva uzgajivača proteklih godina je uloženi veliki trud i novac za proizvodnju cjepiva protiv navedenog parazita. Nakon brojnih istraživanja i testiranja proizvedeno je cjepivo (Barbervax) koje vrlo uspješno djeluje na invazije *H. contortusom* čemu u prilog govore pozitivne reakcije uzgajivača ovaca. S obzirom da se najveći dio ovaca uzgaja za proizvodnju mesa (janjadi) u otvorenim sustavima (paša) najveći dio predavanja bio je posvećen problematici parazitskih bolesti, a naročito na sve veću prisutnost rezistencije parazita na antihelmintike. Institut se bavi i razvojem novih dijagnostičkih metoda tako je proizveden serološki test za otkrivanje subkliničkih oblika šuge. Šuga prouzroči višemilijunske gubitke u Velikoj Britaniji i drugim zemljama i vrlo važno otkriti koje ovce u klinički zdravim stadima nose uzročnika, a da pritom ne pokazuju znakove bolesti.

Velik broj predavanja bio je posvećen različitim pristupima liječenju i preventivi zarazne šepavosti jer se do danas niti jedna metoda nije pokazala u potpunosti učinkovita (kirurška, antibioticima, cijepljenjem). Iako su tijekom Kongresa izneseni novi pristupi dijagnostici brojnih bolesti ovaca pred veterinarskim stručnjacima stoji čitav niz problema vezanih uz neizlječive bolesti (npr. maedi visna) kao i one koje ne možemo dijagnosticirati u ranoj fazi razvoja (npr. adenomatoza pluća ovaca).

Kao što je navedeno po prvi put su na Kongresu sudjelovali i veterinari iz

Hrvatske. U sekciji Engagement and health planning profesor Antun Kostelić s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izložio je rad pod nazivom *Sheep flock health on Croatian Islands*. U radu su prikazani rezultati desetogodišnjeg istraživanja bolesti ovaca na jadranskim otocima. Izlaganje je pobudilo veliki interes među kolegama s obzirom da su ovce tijekom cijele godine držane na otvorenim površinama oskudne vegetacije i izložene surovim vremenskim uvjetima. Posebna pozornost bila je posvećena rezultatima istraživanja bolesti ovaca na Pagu s obzirom da se na tom otoku nalazi najveća populacija ovaca, proizvede najveća količina ovčjeg mlijeka, a uzgoj se temelji na ekstenzivnom načinu držanja. U predavanju je naglašeno da je potrebna posebna pozornost u stadima ovaca koja se mužu zbog ograničene mogućnosti uporabe lijekova, duge karence i zabrane uporabe pojedinih preparata u ovaca čije se mlijeko koristi za prehranu ljudi.

S profesorom Kostelićem Kongresu je nazočila i studentica Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Sofija Džakula koja je aktivno sudjelovala u raspravama vezanim uz bolesti ovaca s obzirom na činjenicu da njezina obitelj ima dugogodišnju tradiciju uzgoja ovaca. Sljedeći Kongres bit će 2021. godine u Sevilli na kojem se također očekuje veliki interes veterinara iz cijelog svijeta s obzirom da je Španjolska među vodećim zemljama EU po uzgoju ovaca i proizvodnji ovčjeg mlijeka i sira.

Slika 2. Predavanje izv. prof. dr. sc. Antuna Kostelića